

Читать

Door Manuel Stoffers

In de vorige aflevering van deze rubriek schreef ik dat het oudst bekende gebruik van het woord *velomobiel* afkomstig was van de Litouwse ingenieur Dovydenas uit 1977. Ik schreef ook dat het woord waarschijnlijk van de Russische woorden *velosiped* en *avtomobil*: een fietsauto dus.

Maar de wetenschap schrijdt voort! Inmiddels is duidelijk geworden dat het woord al in 1976 in het Russisch werd gebruikt, zonder dat Dovydenas daarbij een rol speelde. Een inspiratiebron voor de Sovjets was de Amerikaanse *Pedicar* uit 1973. En dan had je voordat er sprake was van *HPV's* ook al de *PPV*: de *People Powered Vehicle*.

Op de Russische Wikipediapagina over velomobielen vond ik een link naar een rijk online archief van populair-wetenschappelijke tijdschriften uit de Sovjetperiode. Daaruit blijkt dat vanaf 1976 in de jeugdbladen *De Modelbouwer* (*Modelist-Konstruktor*, oplage 400 000) en *De jonge technicus* (*Junyj tehnik*, oplage 870 000) verschillende artikelen over "velomobielen" verschenen.

Vita
De jonge technicus publiceerde in januari van 1976 een oproep om ontwerpen in te sturen voor een *velomobiel*, omschreven als een "dubbele trapauto voor volwassenen". Dat het daarbij om een tamelijk nieuw fenomeen ging,

Техническое задание

ВЕЛОМОБИЛЬ

Links uit *De jonge technicus*, 1976-7: "Vertrek van de Vita op straat – en het eerste conflict met de verkeerspolitie." Rechts *De Modelbouwer* 1976-7 over de Vita.

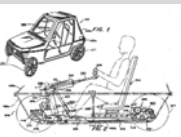
blijkt uit het begin van het artikel: "Velomobiel. De meesten van jullie hebben die naam waarschijnlijk nog nooit gehoord. Maar sommigen weten beter: amateurbouwers in ons eigen land en het buitenland ontwerpen al velomobielen – daar worden ze *pedicars* genoemd."

Overigens vielen de reacties op de oproep de redactie nogal tegen. Na een half jaar publiceerde het blad daarom maar een artikel over reeds bestaande Russische velomobielen. Zoals de *Vita*, een "*muskulnaja maschina*" waarvan in dezelfde maand ook in *De Modelbouwer*

aandacht werd besteed.

Pedicar
Met *pedicars* doelden de Russen waarschijnlijk op de Amerikaanse *Pedicar*. Voor deze aandoenlijke trapauto met hefboom- en kabelaanrijving en vijfversnellingsbak plus "achteruit" had de Amerikaan Robert L. Bundschuh in 1973 een patentaanvraag ingediend. Samen met de *PPV* of *People Powered Vehicle*, een open duozitter tricycle van het bedrijf EVI dat al een jaareerder patent had aangevraagd, leek de *Pedicar* een uitkomst bij de snel oplopende benzine-

prijzen in de VS ten tijde van de oliecrisis. Het Amerikaanse blad *Popular Science* publiceerde in augustus 1973 een bespreking van beide velomobielen die op de markt zouden komen voor respectievelijk \$ 380 en \$ 550. "De tijd is daar," meende *Popular Science*, in een nummer dat vol stond met autoreclames. "Amerikanen zijn zo goed als klaar voor een werkelijk praktische, door mensen aangedreven auto." Volgens het blad had de *PPV* zelfs al een orderportefeuille ter grootte van 30 000 stuks en Bundschuh's dochter Julia Saludes claimde enkele jaren geleden dat haar vader een order voor 10 000 *Pedicars* van het Amerikaanse leger op zak had. Maar uiteindelijk viel het succes nogal tegen. Van de *Pedicar* werden er waarschijnlijk slechts een twintigtal gebouwd. Op YouTube is nog 'n prachtig reclamefilmje voor het vehikel te vinden, www.youtube.com/watch?v=zvh44wzhwg. Geüpload door een Russische fan.

Patentaanvraag Pedicar.

Rob Bundschuh in zijn Pedicar.

PPV (links) en Pedicar in *Popular Science* 1973-8.

Pedal-Powered Cars...Is That a Way to Go?

PPV If you want to avoid road rage, pedal power might save the day. In your own defense, 30% of the auto manufacturers in the U.S. have a plan to build a car that runs on the pedals. And, according to the auto industry, you can't build a car that runs on the pedals until the end of the 21st century. The idea of a pedal-powered car is not new. In 1973, the U.S. Patent and Trademark Office issued a patent for a pedal-powered car. The car was designed to be a simple, lightweight, and easy to use. It was also designed to be a car that could be used in a variety of settings. The car was designed to be a car that could be used in a variety of settings. The car was designed to be a car that could be used in a variety of settings.

PEDICAR This is America's first pedal-powered, mass-produced car. It's the only car that can be used in a variety of settings. It's the only car that can be used in a variety of settings. It's the only car that can be used in a variety of settings. It's the only car that can be used in a variety of settings. It's the only car that can be used in a variety of settings. It's the only car that can be used in a variety of settings.

480 and polyethylene body brings PPV in at a weight around 130 pounds.

480 body and aluminum frame keep Pedicar's weight down to 130 pounds.

Beleef het bij ACE Ligfietsen Winterswijk

WWW.ACE-SHOP.COM Tel. 0543-530905.

Beys Leightfahrzeuge
 Zeppelinstrasse 16
 47638 Straelen
 Tel: 0049-2834-6198

Uit De Modelbouwer 1979-11. "De velomobiel staat nog maar in zijn kinderschoenen, maar is al populair."
 1 Kolibri-35. 2 Pedicar. 3 Vita. 4 Japans, 5 Canadees model.